

വെളിച്ചം റമദാൻ 2025

വെളിച്ചം സൗദി ഓൺലൈൻ ഖുർആൻ പഠന പദ്ധതി

വെളിച്ചം റമദാൻ 2025 ഡേ 07 (മാർച്ച് 08)

സുറ: ഫുസ്സിലത്

ആയത്ത് 49 മുതൽ 54 വരെ

Velicham Online

velichamonline.islahiweb.org
velichamsaudionline.com

സൗദി ഇന്ത്യൻ ഇസ്ലാഹി സെന്റർ

facebook.com/velichamsaudionline

youtube.com/velichamsaudionline

﴿49﴾ ഗുണത്തിനു (വേണ്ടി) പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിനാൽ മനുഷ്യൻ മടുപ്പുണ്ടാകുന്നതല്ല; അവനെ ദോഷം ബാധിച്ചുവെങ്കിലോ, അപ്പോൾ (അവൻ) ആശ മുറിഞ്ഞ് നിരാശനുമായിരിക്കും.

لَا يَسْأَلُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ
وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾

﴿49﴾ മടുക്കുക (വെറുക്കുക, കുഴങ്ങുക)യില്ല **الْإِنْسَانُ** മനുഷ്യൻ **مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ** പ്രാർത്ഥന നിമിത്തം, പ്രാർത്ഥനയാൽ **الْخَيْرِ** നന്മയുടെ (ഗുണത്തിനുള്ള) **وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ** ദോഷം, തിന്മ **فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ** അപ്പോൾ നിരാശനായിരിക്കും

◀ മനസ്സിലാക്കി കൊടുപ്പാനായി ജിബ്‌രീൽ (അ) മനുഷ്യരൂപത്തിൽ വന്ന് നബി ﷺ യുമായി പല ചോദ്യോത്തരങ്ങൾ നടത്തിയ സംഭവം വിവരിക്കുന്നതും, ഇമാം മുസ്‌ലിം (റ) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതുമായ പ്രസിദ്ധ ഹദീഥിലെ ഒരു വാചകമാണിത്.

قُتُوْطُ ആശയറ്റ, ആശ മുറിഞ്ഞവൻ

മനുഷ്യന്റെ ചില സ്വഭാവങ്ങളാണ് ഈ വചനത്തിലും അടുത്ത വചനങ്ങളിലും അല്ലാഹു ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. ആരോഗ്യം, ധനം, സൗഖ്യം ആദിയായ ഗുണങ്ങൾക്കു വേണ്ടി അവൻ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. അതിലവൻ മടുപ്പും ക്ഷീണവും തോന്നുകയില്ല. എത്ര കിട്ടിയാലും മതിവരികയുമില്ല. നബിﷺ പറയുന്നു: **أَدَمَ لَا بَنَ آدَمَ** (ആദമിന്റെ മകൻ- മനുഷ്യൻ- സ്വർണത്തിന്റെ രണ്ട് താഴ്വരകൾ ഉണ്ടായെങ്കിൽ അവൻ മൂന്നാമത്തേതിനും വ്യാമോഹിക്കുന്നതാണ്. ആദമിന്റെ മകന്റെ വയറ് മണ്ണുകൊണ്ടല്ലാതെ നിറയുകയില്ല. (ബു: മു.) നേരെമറിച്ച് എന്തെങ്കിലുമൊരു ദോഷമോ കെടുതിയോ ബാധിക്കുമ്പോഴേക്കും അവന്റെ ക്ഷമയും ആശയും നശിച്ച് അക്ഷമയും നിരാശയും അനുഭവപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ, കഷ്ടത നീങ്ങി സന്തോഷം ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അതിനവൻ നന്ദിയുള്ളവനായിരിക്കുമോ? അതുമില്ല. അപ്പോഴേക്കും അവൻ അഹങ്കാരിയും അവകാശവാദിയുമായി മാറുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ക്രമേണ ധിക്കാരവും നിഷേധവും! അല്ലാഹു പറയുന്നു:-

﴿50﴾ അവൻ ബാധിച്ച കഷ്ടതക്കു ശേഷമായി നമ്മുടെ പക്കൽനിന്ന് വല്ല കാര്യവും (അഥവാ അനുഗ്രഹവും) നാമവനെ ആസ്വദിപ്പിച്ചുവെങ്കിലോ, നിശ്ചയമായും അവൻ പറയും: 'ഇത് എനിക്ക് (അർഹതയു)ള്ളതാണ്; അന്ത്യസമയം നിലവിൽ വരുന്ന ഒന്നാണെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല; എന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കലേക്ക് (ഒരു പക്ഷേ,) ഞാൻ മടക്കപ്പെട്ടാൽപോലും, നിശ്ചയമായും എനിക്ക് അവന്റെ അടുക്കൽ എറ്റവും നല്ല നിലതന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.'

എന്നാൽ, (ഇങ്ങനെ) അവിശ്വസിച്ചവരെ അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനെപ്പറ്റി നാം ബോധ്യപ്പെടുത്തുക തന്നെ ചെയ്യും; അവർക്ക് കടുത്ത ശിക്ഷയിൽനിന്ന് നാം ആസ്വദിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.

﴿51﴾ മനുഷ്യന്റെമേൽ നാം അനുഗ്രഹം ചെയ്താൽ, അവൻ (അവശ്വസിച്ച) തിരിഞ്ഞുകയറുകയും, (അഹംഭാവം നടിച്ച്) തന്റെ പാർശ്വവ

وَلَيْنَ أَذَقْنَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ

فَلَنَنْبِتَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥١﴾

وَإِذَا أُنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأْجِبْجَانِيهِ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو

മായി അകന്നുപോകുകയും ചെയ്തു. അവനെ ദോഷം ബാധിച്ചാൽ, അപ്പോൾ (അവൻ) വിശാലമായ പ്രാർത്ഥനക്കാരനുമായിരിക്കും.

دُعَاءِ عَرِيضِ

﴿50﴾ وَلَيْسَ أَقْبَاهُ അവനെ നാം ആസ്വദിച്ചുവെങ്കിലോ **رَحْمَةً مِنَّا** നമ്മുടെ പക്കൽനിന്ന് വല്ല കാര്യവും **مِّنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ** കഷ്ടതക്കുശേഷം **مَسَّتُهُ** അവനെ ബാധിച്ചു **وَمَا أَظُنُّ** നിശ്ചയമായും അവൻ പറയും **هَذَا لِي** ഇത് എനിക്കുള്ളതാണ്, എന്റേതാണ് **لِيَقُولَنَّ** ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നുമില്ല **السَّاعَةَ** അന്ത്യസമയത്തെ **قَابِلَهُ** നിലവിൽ വരുന്നതാണെന്ന് **إِنِّي رُجِعْتُ** ഞാൻ (എന്നെ) മടക്കപ്പെട്ടുവെങ്കിൽതന്നെ **إِلَىٰ رَبِّي** എന്റെ രബ്ബികളേക്ക് **لِيَقُولَنَّ** നിശ്ചയമായും എനിക്കുണ്ടായിരിക്കും **عِنْدَهُ** അവന്റെ അടുക്കൽ **لِلْحُسْنَىٰ** ഏറ്റവും നല്ലതുതന്നെ **فَلَنُنَبِّئَنَّ** എന്നാൽ നിശ്ചയമായും നാം ബോധ്യപ്പെടുത്തും, അറിയിച്ചുകൊടുക്കും **وَلَنَذِقَنَّهُمْ** അവിശ്വസിച്ചവർക്ക് **بِمَا عَمِلُوا** അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനെപ്പറ്റി **وَلَنَذِقَنَّهُمْ** അവർക്ക് നാം ആസ്വദിക്കുകയും ചെയ്യും **مِنْ عَذَابٍ** ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് **غَلِيظٍ** കടുത്ത, ഉറത്ത, കനത്ത **﴿51﴾ وَإِذَا نَعَّمْنَا** നാം അനുഗ്രഹം ചെയ്താൽ **عَلَى الْإِنْسَانِ** മനുഷ്യന്റെ മേൽ **أَعْرَضَ** അവൻ തിരിഞ്ഞുകളയും **وَنَأَىٰ** അവൻ അകന്ന് (ഒഴിഞ്ഞ്) പോകയും ചെയ്യും **بِجَانِبِهِ** അവന്റെ പാർശ്വവുമായി, പാർശ്വംകൊണ്ട് **وَإِذَا مَسَّهُ** അവനെ സ്പർശിച്ചാൽ, തൊട്ടാൽ **الشَّرُّ** ദോഷം, തിന്മ **فَذُودُعَاءٍ** അപ്പോൾ പ്രാർത്ഥനക്കാരനായിരിക്കും **عَرِيسٌ** വിശാല (വിസ്തൃത)മായ

نَأَىٰ بِجَانِبِهِ (അവൻ തന്റെ പാർശ്വവുമായി അകന്നുപോയി) എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ താൽപര്യം, നന്ദിയില്ലാതെ അഹംഭാവം നടിച്ചുനിന്നു എന്നത്രെ. 'അവൻ ഊരതിരിച്ചു' എന്ന് മലയാളത്തിൽ പറയാറുള്ളതുപോലെ ഒരു അലങ്കാരപ്രയോഗമാണിത്. ഒരു വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ സഹായംകൂടാതെത്തന്നെ ഈ വചനങ്ങളിൽ ആശയം വ്യക്തമാണല്ലോ. സുറത്തുൽ മആരിജിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു: إِنَّ الْإِنْسَانَ خَلِيقٌ هَلُوعًا ۚ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا - المعارج നിലയിൽ സുഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവനെ ദോഷം സ്പർശിച്ചാൽ അവൻ അക്ഷമനായിരിക്കും. അവനെ ഗുണം സ്പർശിച്ചാൽ അവൻ തടസ്സം വരുത്തുന്നവനുമായിരിക്കും. (70 : 19 - 21) നമസ്കാരം പതിവാക്കുക, ചോദിച്ചുവരുന്നവർക്കും ചോദിക്കാൻ മടിക്കുന്നവർക്കും ദാനധർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുക, അന്ത്യനാളിനെക്കുറിച്ച് വിശ്വാസമുണ്ടായിരിക്കുക, അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെക്കുറിച്ച് ഭയമുണ്ടായിരിക്കുക, ചാരിത്രശുദ്ധിയെ സംരക്ഷിക്കുക, വിശ്വസ്തത പാലിക്കുക, സാക്ഷ്യം ശരിക്ക് നിർവ്വഹിക്കുക, നമസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് സൂക്ഷ്മതയുണ്ടായിരിക്കുക എന്നിത്യാദി ഗുണങ്ങളുള്ളവർ ഈ സ്വഭാവത്തിൽനിന്ന് ഒഴിവായിരിക്കുമെന്ന് ഇതിനെത്തുടർന്നുള്ള വചനങ്ങളിൽ അവിടെ അല്ലാഹു എടുത്തുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൂടുതൽ വിവരം അവിടെവെച്ച് കാണാം. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ

﴿52﴾ (നബിയേ) പറയുക: 'നിങ്ങൾ കണ്ടുവോ (-ഒന്ന് പറയുവിൻ): ഇത് [ക്യൂർആൻ] അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ളതായിരിക്കും, എന്നിട്ട് നിങ്ങളിൽ അവിശ്വസിക്കുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ, വിദൂരമായ കക്ഷി മത്സരത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നവരെ [നിങ്ങളെ]ക്കാൾ വഴിപിഴച്ചവർ (വേറെ) ആരാണ്?'

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ

فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

﴿52﴾ നീ പറയുക أَرَأَيْتُمْ നിങ്ങൾ കണ്ടുവോ إِنْ كَانَ അതാണെങ്കിൽ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ അല്ലാഹുവിന്റെ പക്കൽനിന്ന് ثُمَّ എന്നിട്ട് (പിന്നെ) كَفَرْتُمْ നിങ്ങൾ അവിശ്വസിച്ചു, അവിശ്വസിച്ചിരിക്കുകയാണ് فِي അതിൽ مَنْ أَضَلُّ ആരാണ് അധികം വഴിപിഴച്ചവൻ ഒരുവനെക്കാൾ هُوَ അവൻ فِي شِقَاقٍ കക്ഷിതത്തിൽ (ചേരിപിരിവിൽ, ഭിന്നിപ്പിൽ ആകുന്നു) بَعِيدٍ വിദൂരമായ, അകന്ന

ക്യൂർആനെയും, അതിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെയും നിഷേധിക്കുന്നവർക്ക്- അൽപമെങ്കിലും മനസ്സാക്ഷിയോ, സത്യാന്വേഷണബുദ്ധിയോ ഉണ്ടെങ്കിൽ- അവഗണിക്കുവാൻ കഴിയാത്ത ഒരു ചോദ്യമാണിത്. ഈ ക്യൂർആൻ- നബി ﷺ പറയുന്നതുപോലെ- അല്ലാഹുവിങ്കൽ നിന്നുള്ളതാണെന്ന വസ്തുത യഥാർത്ഥമാണെന്നിരിക്കട്ടെ, (വാസ്തവത്തിൽ അതാണ് യഥാർത്ഥവും) അപ്പോൾ അതിൽ വിശ്വസിക്കാതെ നിഷേധിച്ച് മത്സരത്തിനും, കക്ഷിതത്തിനും മിനക്കെടുത്തവരെക്കാൾ വഴിപിഴച്ച ദുർഗേന്ദ്രമാർ മറ്റാരെങ്കിലുമുണ്ടായിരിക്കുമോ? ഇല്ലതന്നെ. എനി, വാസ്തവത്തിൽ അത് അല്ലാഹുവിങ്കൽനിന്നുള്ളതല്ല- നബി ﷺ കളവ് പറയുകയാണ്- എന്ന് സങ്കല്പിക്കുക. (معاذ الله) എന്നാലും അതിൽ വിശ്വസിക്കുന്നതുമൂലം അവർക്ക് വളരെയേറെ നന്മകൾ കൈവരാനുണ്ടെന്ന് തീർച്ചയാണ്. അതും ഇല്ലെന്ന് വെക്കുക. എന്നാൽപോലും അതുമൂലം അവർക്ക് ഭാവിയിൽ ഒരാപത്തും വരാനില്ലതാനും. ഒരു കവി പറഞ്ഞതത്രെ വാസ്തവം!-

لن يحشر الاموات قلت اليكما

0

قال المنجم والطبيب كلاهما

اوصح قولي فاخسار عليكما

0

ان صح قولكما فلست بخاسر

(സാരം: ഗോളശാസ്ത്രക്കാരനും, പ്രകൃതി ശാസ്ത്രക്കാരനും പറയുന്നു: മരിച്ചുപോയവർ പിന്നീട് ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടുന്നതേയല്ല എന്ന്. ഞാൻ പറഞ്ഞു: നിൽക്കട്ടെ! നിങ്ങൾ രണ്ടുകൂട്ടരും പറയുന്നത് ശരിയാണെങ്കിൽ ഞാൻ ഒട്ടും നഷ്ടക്കാരനാവുകയില്ല. അതല്ല, എന്റെ വാക്ക് ശരിയാണെന്നുവന്നാൽ, അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് നഷ്ടം വരുവാനുണ്ടുതാനും.)

﴿53﴾ നാനാഭാഗങ്ങളിലും- അവരിൽതന്നെയും- നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ നാമവർക്ക് അടുത്ത് കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നതാണ്; അങ്ങനെ, അത്

سُرِّيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ

[ക്വർആൻ] യഥാർത്ഥം തന്നെയാണെന്ന് അവർക്ക് സ്പഷ്ടമായിത്തീരുന്നതാണ്. (നബിയേ) നിന്റെ രക്ഷിതാവ്- അതായത്, അവൻ എല്ലാ കാര്യത്തിനും ദൃക്സാക്ഷിയാണെന്നുള്ളത് -തന്നെ മതിയാകയില്ലേ?! [എന്നിരിക്കെ വല്ല തെളിവുവെക്കുകയും ആവശ്യമുണ്ടോ?]

أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾

﴿53﴾ അവർക്ക് നാം അടുത്ത് കാട്ടിക്കൊടുക്കും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ, പല മണ്ഡലങ്ങളിൽ **وَفِي أَنْفُسِهِمْ** അവരിൽ തന്നെയും **أَنَّهُ الْحَقُّ** അത് അവർക്ക് **لَهُمْ** അവർക്ക് അത് യഥാർത്ഥമാണെന്ന് **أَوَلَمْ يَكْفِ** പോരേ, മതിയാവുകയില്ലേ **بِرَبِّكَ** നിന്റെ രബ്ബ് തന്നെ **أَنَّهُ** അതായത് അവനാണെന്നുള്ളത് **عَلَى كُلِّ شَيْءٍ** എല്ലാ കാര്യത്തിനും **شَهِيدٌ** ദൃക്സാക്ഷിയാണ്

ക്വർആൻ അവതരിച്ച കാലത്തുള്ള മുശ്റിക്കുകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഈ ദീർഘദർശനം വ്യക്തമായി പുലർന്ന് കഴിഞ്ഞതാണ്. മക്കാപരിസരങ്ങൾ മാത്രമല്ല, അറേബ്യ മുഴുവനും ഏറെക്കുറെ പത്തുകൊല്ലങ്ങൾക്കൊണ്ട് ഇസ്ലാമിന്റെ അധീനത്തിൽ വരുകയും, ക്വർആന്റെ സത്യത സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അധികം താമസിയാതെ അറേബ്യയുടെ മിക്ക അയൽനാടുകളും ഇസ്ലാമിന്റെ നാടായി മാറി. ലോകത്തിന്റെ ഇതരഭാഗങ്ങളിൽ അതിന്റെ മാറ്റൊലി വീശുകയും ചെയ്തു. അന്ന് ഇസ്ലാം ജയിച്ചു കയ്യാക്കിയ രാജ്യങ്ങൾ- ചിലതെല്ലാം നാമമാത്രമാണെങ്കിലും ഇന്നിതുവരെയും മുസ്ലിം രാജ്യങ്ങളായിത്തന്നെ അവശേഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നാനാഭാഗങ്ങളിലും, അവരിൽതന്നെയും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ കാട്ടിക്കൊടുക്കുമെന്ന് പറഞ്ഞത് കുറേകൂടി വിശാലമായ അർത്ഥത്തിലും വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെടാറുണ്ട്. അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടി മാഹാത്മ്യത്തെയും, ക്വർആന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെയും സാക്ഷ്യീകരിക്കുന്നതായി ആകാശത്തും, ഭൂമിയിലും നിലകൊള്ളുന്ന കണക്കറ്റ പ്രകൃതി ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ, മനുഷ്യന്റെ ആകൃതി, പ്രകൃതി, ജനനം, വളർച്ച, ശരീരഘടന, മാനസിക വിശേഷത ആദിയായ എല്ലാറ്റിലും അടങ്ങിയ അത്ഭുത രഹസ്യങ്ങൾ പലതും അല്ലാഹു ജനങ്ങൾക്ക് പൂർവ്വാധികം മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കും എന്നാണിതിന്റെ ചുരുക്കം. പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശാസ്ത്രീയ നേട്ടങ്ങളും, ഗവേഷണപരമ്പരകളും വഴി ഈ തുറകളിലെല്ലാം മനുഷ്യന്റെ അറിവ് വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണല്ലോ. പ്രസ്തുത അറിവുകൾ ഓരോന്നും നിഷേധത്തിന്റെ കറ പുറത്തു ഹൃദയങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായി ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണെന്ന് തീർത്തു പറയാം. **والله اعلم**

﴿54﴾ അല്ലാ! (അറിയുക:) നിശ്ചയമായും അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവുമായി കണ്ടുമുട്ടുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സന്ദേഹത്തിലാണ്. അല്ലാ! (അറിയുക:) നിശ്ചയമായും, അവൻ എല്ലാ

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ ۖ أَلَا

إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ﴿٥٤﴾

വസ്തുവെയും വലയം ചെയ്തവനാ
കുന്നു.

﴿54﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَنْعَامَ فِي مَرْيَتِهِ سَأَلَكُمْ بِهِ مِنْ لِقَاءِ اللَّهِ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُخِيطٌ

കൂർത്തുനിൽക്കുന്നവരുടെ നിഷേധത്തിന്റെ മൂലകാരണമാണ് ആദ്യത്തെ വാക്യം ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. അല്ലാഹുവുമായി കണ്ടുമുട്ടേണ്ടിവരുമെന്ന കാര്യത്തിൽ- മരണാനന്തര ജീവിതത്തിൽ- അവർ സംശയാലുക്കളാണ്. ഭൗതിക ജീവിതം അവസാനിക്കുന്നതോടെ എല്ലാം കഴിഞ്ഞുവെന്നാണവരുടെ ധാരണ. ഇതാണ് അതിന്റെ മൂലകാരണം. അല്ലാഹുവിന്റെ അറിവിലും, കഴിവിലും ഉൾപ്പെടാത്തതായി യാതൊന്നും തന്നെയില്ല. ഓരോ കാര്യത്തിലും വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ അവൻ എടുക്കാതെ വിട്ടുകളയുന്നതുമല്ല. അതവർ ഓർത്തിരിക്കട്ടെ. എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ഒരു വമ്പിച്ച താക്കീതാണ് രണ്ടാമത്തെ വാക്യത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്.

وَلِلَّهِ الْحَمْدُ وَالْمُنَّةُ